

Kurs Arduino (5)

Obsługa modułu manipulatora

W EP 6/2011 wśród miniprojektów opisaliśmy moduł joysticka dla AVTduino. Może on posłużyć do budowy manipulatora lub aparatury do zdalnego sterowania modelem czy jakimś urządzeniem. W tym artykule zaprezentujemy sposób, w jaki można wykonać program odczytujący pozycję potencjometrów joysticka, stany przycisków oraz sterujący 3 serwomechanizmami modelarskimi.

Przykładowy program obsługujący moduł zamieszczono na **listingu 1**. Jak wspomniano, program umożliwia sterowanie 3 serwomechanizmami za pomocą joysticka i przycisków. Serwomechanizm nr 1 porusza się przy pochylaniu joysticka w prawo/lewo, serwomechanizm nr 2 – góra/dół, natomiast przyciski SW1 i SW2 umożliwiają sterowanie serwomechanizmem nr 3.

Po naciśnięciu przycisku joysticka następuje zamiana sposobu regulacji położenia serwomechanizmów nr 1 i nr 2. Teraz pochylanie joysticka na boki powoduje działanie serwomechanizmu nr 2, natomiast do przodu i do tyłu – serwomechanizmu nr 1.

Naciśnięcie przycisku SW1 ustawia serwomechanizm nr 3 w pozycji 0° i powoduje zaświecenie się diody LED1. Naciśnięcie przycisku SW2 ustawia serwomechanizm nr 3 w pozycji 180 stopni i jest zaświecana dioda LED2.

W środowisku Arduino do obsługi serwomechanizmów modelarskich jest przeznaczona biblioteka o nazwie *servo.h*. Ma ona możliwość jednoczesnej obsługi do 12 serwomechanizmów, co umożliwia budowę nawet skomplikowanych układów mechanicznych służących np. do poruszania nogami robota kroczącego. Komendy służące do sterowania serwomechanizmami zamieszczono w **tabeli 1**.

Zazwyczaj serwomechanizmy modelarskie mają wbudowane układy elektroniczne, które precyzyjnie ustalają położenie układu mechanicznego z własnym silniczkiem napędowym. Zwykle mogą one być ustawiane

pod kątami z zakresu 0...180°. Do regulacji położenia służy wejściowy przebieg PWM.

W przykładowym programie (listingu 1) w pierwszej kolejności są deklarowane 3 zmienne do obsługi serwomechanizmów tj.:

```
Servo servo1;
Servo servo2;
Servo servo3;
```

Za pomocą komendy *attach()* w procedurze konfiguracyjnej *setup()* do tych zmiennych zostały przypisane piny mikrokontrolera, do których dołączono serwomechanizmy (wyprowadzenia nr 8, 9 i 10):

```
servo1.attach(8);
servo2.attach(9);
servo3.attach(10);
```

W tej procedurze również są konfigurowane parametry portów I/O mikrokontrolera,

Dodatkowe materiały na CD/FTP:
<ftp://ep.com.pl>, user: 12040, pass: 15735862
 • poprzednie części kursu

do których dołączono przyciski oraz diody LED. Porty z dołączonymi przyciskami mają załączone rezystory zasilające ustalające domyślny poziom wysoki na liniach I/O pracujących jako wejściowe. Za pomocą komendy *servo3.write(0)* serwomechanizm nr 3 jest ustawiany w wychyleniu 0°. W pętli głównej programu za pomocą komend:

```
temp1 = analogRead(A0);
temp2 = analogRead(A1);
```

jest odczytywana wartość analogowa położenia joysticka składającego się z dwóch potencjometrów, osobnego dla kierunku prawo/lewo i góra/dół. Wartości położenia joysticka

Tabela 1. Komendy do obsługi serwomechanizmów modelarskich za pomocą Arduino

Komenda	Opis
<i>attach(pin)</i>	Konfiguruje wyprowadzenie, do którego dołączono serwomechanizm.
<i>write(kąt)</i>	Ustala wychylenie serwomechanizmu o kąt podany jako argument wywołania funkcji.
<i>writeMicroseconds(czas)</i>	Umożliwia sterowanie wychyleniem serwomechanizmu za pomocą czasu jako argumentu (czas μ s).
<i>read()</i>	Odczytuje spodziewane położenie serwomechanizmu (zwracany jest kąt).
<i>attached()</i>	Umożliwia sprawdzenie, czy zmienna do obsługi serwomechanizmu jest przypisana do pinu mikrokontrolera.
<i>detach()</i>	Odłącza zmienną do obsługi serwomechanizmu od przypisanego pinu mikrokontrolera.

są zapisywane do zmiennych *temp1* i *temp2*. Następnie za pomocą komend:

```
temp1 = map(temp1, 0, 1023, 0, 179);
temp2 = map(temp2, 0, 1023, 0, 179);
```

wartości odczytane z joysticka z zakresu od 0 do 1023 są przeliczane na położenia kątowe z zakresu 0...179°, które będą ustalać wychylenia serwomechanizmów. W dalszej części programu, jeśli zmienna *flaga* jest równa 0, wykonywane są instrukcje:

```
servo1.write(temp1);
servo2.write(temp2);
```

Jeśli zmienna *flaga* będzie różna od 0, do serwomechanizmu 1 zostanie wpisana wartość z *temp2*, a do serwa 2 z *temp1*. W ten

sposób jest realizowana funkcjonalność zmiany sposobu działania joysticka, o której pisano wcześniej.

Wartościami podawanymi jako argumenty funkcji ustalających położenia serwomechanizmów są wartości liczbowe kątów ich położenia. Instrukcje:

```
if (digitalRead(SWJ) == LOW)
{
    flaga=!flaga;
    while(digitalRead(SWJ) == LOW)
}
```

obsługują przycisk joysticka i powodują po każdym jego naciśnięciu zmianę stanu zmiennej *flaga* na odwrotny. Ostatnia in-

strukcja powoduje oczekiwanie na puszczenie przycisku joysticka.

Kolejne instrukcje dotyczą obsługi przycisku SW1. Jego naciśnięcie powoduje zapalenie diody LED1, ustawienie serwomechanizmu nr 3 w pozycji 0° i zgaszenie LED2. Natomiast przyciśnięcie przycisku SW2 spowoduje wykonanie instrukcji zaświecających LED2, ustawiających położenie serwomechanizmu nr 3 na kąt 180° i zgaszenie LED1. Więcej informacji o komendach dostępnych w bibliotece *servo.h* można znaleźć w kodach źródłowych samych bibliotek.

Podsumowanie

Działanie przykładowego programu dla modułu AVTduino JOY pokazuje możliwości i prostotę obsługi takich elementów, jak joystick czy serwomechanizm. Za jego pomocą można wykonać sterujące robotami czy kamerami z możliwością obracania. Elementy przykładowego programu obsługi elementów modułu JOY niewątpliwie będzie można wykorzystać we własnych projektach.

Marcin Wiązania

marcin.wiazania@ep.com.pl

Listing 1. Przykładowy program obsługi modułu AVTduino JOY

```
/* Przykład obsługi komponentów, jakie zawiera moduł sterowania serw
joystickiem. Program zawiera przykład konfigurowania i obsługi:
- joysticka sterującego dwoma serwami,
- przycisk SW1 zapala LED1 oraz ustawia serwo 3 w pozycji 0°,
- przycisk SW2 zapala LED2 oraz ustawia serwo 3 w pozycji 180°.
Przycisk joysticka zamienia działanie serwa 1 i 2 */
#include <Servo.h> //biblioteka obsługi serw

Servo servo1; // obiekt serwo 1
Servo servo2; // obiekt serwo 2
Servo servo3; // obiekt serwo 3

const int Led1 = 6; //przypisanie aliasów do pinów portów
const int Led2 = 5;
const int SW1 = 3;
const int SW2 = 4;
const int SWJ = 2;
int temp1; // zmienne pomocnicze
int temp2;
byte flaga = 0; //zmienna flaga

void setup() //pętla konfiguracyjna programu
{
    servo1.attach(8); // konfigurowanie pinu serwa 1
    servo2.attach(9); // konfigurowanie pinu dla serwa 2
    servo3.attach(10); // konfigurowanie pinu dla serwa 3
    pinMode(SW1, INPUT); //konfigurowanie linii, do których są dołączone przyciski jako wejścia
    pinMode(SW2, INPUT);
    pinMode(SWJ, INPUT);
    digitalWrite(SW1, HIGH); //dołączenie do linii, do których są dołączone przyciski rezystorów podciągających co
wymusi na nich domyślnie stan wysoki
    digitalWrite(SW2, HIGH);
    digitalWrite(SWJ, HIGH);
    pinMode(Led1, OUTPUT); //konfigurowanie linii, do których są dołączone diody jako wyjścia
    pinMode(Led2, OUTPUT);
    digitalWrite(Led1, LOW); //domyślne ustawienie stanu diod LED
    digitalWrite(Led2, HIGH);
    servo3.write(0); //ustawienie serwa 3 w pozycji 0 stopni
}

void loop() //petla glowna programu
{
    temp1 = analogRead(A0); //odczyt napięcia z joysticka lewo/prawo
    temp2 = analogRead(A1); //odczyt napięcia z joysticka góra/dół
    temp1 = map(temp1, 0, 1023, 0, 179); //zamiana napięcia na kat 0 do 180°
    temp2 = map(temp2, 0, 1023, 0, 179); //zamiana napięcia na kat 0 do 180°
    if (flaga==0) //jeśli zmienna flaga równa 0 to
    {
        servo1.write(temp1); //ustawienie serwa 1 wartością w temp1
        servo2.write(temp2); //ustawienie serwa 2 wartością w temp2
    }
    else //w przeciwnym razie
    {
        servo1.write(temp2); //ustawienie serwa 1 wartością w temp2
        servo2.write(temp1); //ustawienie serwa 2 wartością w temp1
    }

    delay(15); //opóźnienie 15 ms

    if (digitalRead(SWJ) == LOW) { //sprawdzenie, czy naciśnięty przycisk SWJ
        flaga=!flaga; //odwrócenie stanu flagi flaga
        while(digitalRead(SWJ) == LOW); //oczekiwanie na zwolnienie przycisku S1
    }

    if (digitalRead(SW1) == LOW) { //sprawdzenie, czy naciśnięty przycisk S1
        digitalWrite(Led1, LOW); //zaświecenie LED1
        digitalWrite(Led2, HIGH); //zgaszenie LED2
        servo3.write(0); //ustawienie pozycji serwa 3
        while(digitalRead(SW1) == LOW); //oczekiwanie na zwolnienie przycisku S1
    }
    if (digitalRead(SW2) == LOW) { //sprawdzenie, czy naciśnięty przycisk S2
        digitalWrite(Led1, HIGH); //zgaszenie LED1
        digitalWrite(Led2, LOW); //zaświecenie LED2
        servo3.write(180); //ustawienie pozycji serwa 3
        while(digitalRead(SW2) == LOW); //oczekiwanie na zwolnienie przycisku S1
    }
}
```